

Datum

2025-01-07

Adress

Diarienummer

SBN-2024-972

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss - Ändrade föreskrifter för havsmiljön, HVMFS 2012:18 gällande miljö kvalitetsnormer, STK-2024-447
Dnr 2024-003251**

Stadsbyggnadsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av Malmö stads synpunkter på förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller ändringar i föreskrifterna om miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön. Översynen ska säkerställa att miljö kvalitetsnormerna möter de belastningar som identifierats, i havsmiljöbedömningen under 2024, som bidra till att god miljöstatus inte nås eller riskerar att inte nås. Vissa normer har reviderats, ett par har tagits bort och nya har lagts till. Översynen syftar också till att bemöta den kritik som EU-kommissionen riktat mot Sverige i deras senaste granskning. Remissen ska bevaras senast 2025-02-10. Stadsbyggnadsnämnden ställer sig i huvudsak positiv till ändringarna men vill påtala vikten av att hantera målkonflikterna för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Yttrande

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av Malmö stads synpunkter på förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller i huvudsak ändrade föreskrifter för havsmiljön, HVMFS 2012:18, i bilaga 3 gällande miljö kvalitetsnormer med indikatorer. Remissen omfattar även ett fåtal ändringar i 3 och 8 §§ och rättningar av fel i bilaga 2. Remissen ska bevaras senast 2025-02-10.

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2012: 18) är en del av genomförandet av EU:s havsmiljödirektiv som sedan 2010 är införlivat i svensk lagstiftning via havsmiljöförordningen (2010:1341). De centrala delarna i föreskrifterna är dels att fastställa vad som kännetecknar god miljöstatus för svenska havsområden (bilaga 2), och för havsområdena Nordsjön och Östersjön ta fram miljö kvalitetsnormer med indikatorer som innebär att god miljöstatus kan nås (i bilaga 3). Gränsen för de båda havsområdena går vid Öresundsbron, vilket innebär att Malmö ingår i båda havsområdena. Föreskrifterna väntas uppdateras minst en gång inom varje sexårig förvaltningsperiod.

Översynen ska säkerställa att miljökvalitetsnormerna möter de belastningar som i havsmiljöbedömningen under 2024 identifierats bidra till att god miljöstatus inte nås eller riskerar att inte nås. Vissa normer har reviderats, ett par har tagits bort och nya har lagts till. Översynen syftar också till att bemöta den kritik som EU-kommissionen riktat mot Sverige i deras senaste granskning av artikel 10 enligt artikel 12 i havsmiljödirektivet. Där lyfts bland annat att det behöver införas mätbara målvärden på vägen mot god miljöstatus. Detta har skett genom uppdateringar av indikatorerna. Havs- och vattenmyndigheten har även förhoppningen att de föreslagna revideringarna ska underlätta för tillämpningen av normerna i bland annat tillståndsärenden.

Föreslagna ändringar och konsekvenser

Havs- och vattenmyndigheten har gjort en konsekvensutredning av förslagen och utredningen som sänts ut tillsammans med remissen. Havs- och vattenmyndigheten bedömer att de omformulerade och nya miljökvalitetsnormerna, tillsammans med de nya indikatorerna främst berör myndigheter och kommuner som i sin verksamhet tillståndsprövar verksamheter eller utöver tillsyn. Myndigheten bedömer samtidigt att föreskrifterna indirekt kan beröra en betydligt större krets av aktörer. Indirekt kan föreskrifterna komma att beröra en betydligt större krets av aktörer. I princip kan alla personer - fysiska och juridiska - som bor eller verkar vid eller i anslutning till de svenska havsförvaltningsområdena potentiellt beröras. I konsekvensbeskrivningen lyfts som ett exempel att en mark- och miljödomstol eller länsstyrelse kan behöva föreskriva mer ingripande villkor för ett tillstånd till en vattenverksamhet eller miljöfarlig verksamhet, med hänsyn till verksamhetens inverkan på havsmiljö.

Den maritima sektorn domineras av verksamheterna marin turism och rekreation samt sjöfart och fiske. Marin turism och rekreation sker i anslutning till havet och kan därmed komma att påverkas av föreskrifterna. Sjöfartssektorn domineras av transporter till havs. Sektorn påverkar faktorer som är relevanta för miljökvalitetsnormer genom exempelvis utsläpp. Areella näringar med en nära koppling till havet är förutom fiske även vattenbruk. Indirekt kan fler aktörer beröras av de uppdaterade miljökvalitetsnormerna, men i många fall så kommer eventuella konsekvenser först vara aktuella som följd av nästa åtgärdsprogram enligt 24 § havsmiljöförordningen, som beslutas 2027, och som ska innehålla de åtgärder som behöver vidtas för att följa de miljökvalitetsnormer som meddelats.

Förslag till ändringar som kan påverka Malmö stad

Föreskriften för "Fysiskt störning" ändras till rubriceringen "Fysiskt påverkan" för att inkludera både fysisk störning och fysisk förlust. *Miljökvalitetsnormen D.1* föreslås ändras för att tydliggöra och bättre koppla till skrivningarna i bilaga 2 efter uppdatering 2024 och indikatorerna har flyttats till den nya normen D.4. Normen D.2 har tagits bort då den ersätts av D.4.2. En ny miljökvalitetsnorm D.4 föreslås införas för att få en tydlig koppling till de nya och uppdaterade beskrivningarna av god miljöstatus för de bentiska livsmiljötyperna och för att möjliggöra ett stegvis närmande av god miljöstatus.

- *D.1 Tidigare lydelse:* Den av mänsklig verksamhet opåverkade havsbottenarealen ska ha en omfattning som ger förutsättningar för att upprätthålla bottenarnas struktur och funktion för respektive livsmiljötyp. (HVMFS 2018:18)
- *D.1 Förslag till ny lydelse:* Den av mänsklig verksamhet opåverkade havsbottenarealen ska ha en omfattning och utbredning som inte äventyrar konnektiviteten mellan livsmiljötypernas strukturer och deras funktion.
- *En ny miljö kvalitetsnorm D.4 föreslås införas, förslag till lydelse:* Påverkan på havsbotten till följd av mänsklig verksamhet ska inte äventyra förutsättningarna för att upprätthålla bottenarnas struktur och funktion för respektive livsmiljötyp. (Tillhörande indikatorer D.4.1 Fysisk störning på havsbotten från bottenentrålning och Fysisk förlust av sandbankar och biogena rev). Syftet är att den nya normen ska vara kopplad till en ny beskrivning av god miljöstatus för bentiska livsmiljöer (livsmiljöer på havsbotten).

Stadsbyggnadsnämnden bedömer att normen i första hand syftar till att minska den fysiska påverkan från bottenentrålning i Skagerak och Kattegatt, vilket nämnden ställer sig positivt till. Stadsbyggnadsnämnden uppmärksammar att skärpningen genom införandet av D.4 också kräver andra åtgärder i kommande åtgärdsprogram för att kunna nås, vilket kan ge effekter för Malmö. Nämnden ställer sig positiv till att D.4, så som A.1, B.1, D.1 och D.3 sedan tidigare, inte ska tillämpas i kustvatten enligt paragraf 8, då det annars finns risk att införandet av normerna kan påverka stadens möjligheter till etablering av urban markanvändning och sammanhängande kustskydd med kustskyddsutfyllnader och skyddsportar. Möjligheten till uttag av sand för Skånes strandfodringar för kustskydd av kusten kan påverkas.

Miljö kvalitetsnormen E.2 för impulsivt ljud föreslås delas upp i två olika normer (E.2 och en ny E.3), samt få en ny indikator med målvärde för tillförsel av impulsivt undervattensljud. Därutöver föreslås ytterligare en ny miljö kvalitetsnorm för kontinuerligt ljud.

- *Tidigare lydelse:* Mänskliga verksamheter ska inte orsaka skadligt impulsivt ljud i marina däggdjurs utbredningsområden under tidsperioder då djuren är känsliga för störning. (HVMFS 2018:18)
- *E.2 Förslag till ny lydelse:* Mänskliga verksamheter ska inte orsaka skadligt impulsivt ljud som kan leda till tillfällig eller permanent hörselnedsättning hos i marina djur med effekt på populationsnivå samt för tumlare, på individnivå. (Indikator saknas).
- *Förslag till ny miljö kvalitetsnorm E.3, lydelse:* Mänskliga verksamheter ska inte orsaka impulsivt ljud som utsätter havsmiljön för bullernivåer som förhindrar att god miljöstatus kan upprätthållas eller nås. (Ny indikator E.3.1 Tillförsel av impulsivt undervattensljud).

- *Förslag till ny miljö kvalitetsnorm E.4, lydelse:* Tillförsel av kontinuerligt lågfrekvent ljud från mänsklig verksamhet ska vara på en nivå som inte hindrar att god miljöstatus kan upprätthållas eller nås. (Ny indikator e.4.1 Tillförsel av kontinuerlig ljudenergi).

Stadsbyggnadsnämnden uppmärksammar att detta ger konsekvenser vid tillståndsprövning av verksamheter enligt miljöbalken som ger upphov till impulsivt undervattensljud. Framför allt berör detta energiproduktionen i Skåne, då detta påverkar anläggandet av havsbaserad vindkraft. Utifrån den energibrist som finns i södra Sverige behöver den havsbaserade vindkraften fortsätta utvecklas i södra östersjön och det behövs därför förtydliganden kring hur detta ska kunna komma till stånd med de föreslagna ändringarna av miljö kvalitetsnormerna. Även sjöfarten och därmed Malmös Core-hamn berörs då denna verksamhet är en källa till lågfrekvent, kontinuerligt ljud i havet. Det kan eventuellt även påverka utbyggnaden av Öresundsmetron under Öresund och driften. Stadsbyggnadsnämnden förordar med anledning av detta ett tydliggörande i paragraf 8 att E.3 och E.4 inte ska tillämpas i kustvatten.

Miljö kvalitetsnormen E.1 för marint skräp föreslås delas upp i två nya normer (E.5 och E.6), med vardera nya indikatorer. Syftet med att dela normen i två, en för Östersjön och en för Västerhavet, är att öka resursallokering till Västerhavet. God miljöstatus nås idag för Östersjön, men i Västerhavet finns stora problem med marint skräp och resurser behöver styras dit enligt Havs- och vattenmyndigheten. Då gränsen mellan Västerhavet och östersjön går vid Öresundsbron berörs Malmö av båda normerna.

- *Tidigare lydelse:* Havsmiljön ska så långt som möjligt vara fri från skräp, (HVMFS 2018:18).
- *Förslag till ny miljö kvalitetsnorm E.5, lydelse:* Mängden marint skräp i Västerhavet ska vara på en nivå som inte hindrar att god miljöstatus upprätthålls eller nås. (Tillhörande indikatorer E.5.1 Mängd skräp på stränder i Västerhavet och E.5.2 Mängd skräp på havsbotten i Västerhavet).
- *Förslag till ny miljö kvalitetsnorm E.6, lydelse:* Mängden marint skräp i Östersjön ska vara på en nivå som inte hindrar att god miljö-status upprätthålls eller nås. (Tillhörande indikatorer E.6.1 Mängd skräp på stränder i Östersjön och E.6.2 Mängd skräp på havsbotten i Östersjön).

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig positivt till den föreslagna förändringen och bedömer att den kan bidra till en mer attraktiv kust- och havsmiljö både för natur- och djurlivet och till ökad rekreativ upplevelse utmed kusten samt minskad mängd microplast odyl i havet.

Stadsbyggnadsnämndens sammanfattande bedömning

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig i huvudsak positiv till myndighetens förslag till ändringar i föreskrifterna men vill påtala vikten av att hantera målkonflikterna för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Stadsbyggnadsnämnden förordar med anledning av detta ett tydliggörande i paragraf 8 att E.3 och E.4 inte ska tillämpas i kustvatten.

Stadsbyggnadsnämnden vill avslutningsvis även uppmärksamma Havs- och vattenmyndigheten att betänkandet ”En enklare hantering av vatten i planering och byggande föreslår i 4kap10§ LAV ett förtydligande: Vattenmyndigheten ska för en viss vattenförekomst besluta om mindre stränga ”miljökvalitetsnormer” än vad som följer av 2-6§§, om 1. Det på grund av sådan mänsklig verksamhets påverkan som avses i 3 kap 1§ första stycket 2 eller på grund av vattenförekomstens naturliga tillstånd är möjligt eller skulle medföra kostnader ”som är högre än värdet av målet” att uppnå de strängare kraven, 2. De miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som verksamheten på annat sätt som är väsentligt bättre för miljön ”utan att medföra kostnader som är högre än värdet av nyttan”,...4.vattnets ”status eller potential” inte riskerar att försämrats ytterligare. Betänkandet föreslår även ett förtydligande tillägg av urban markanvändning i 5kap6§MB och aviserar kommande föreskrifter med tydliggöranden om undantag trots påverkan på vattenmiljön för urban markanvändningens funktion och utveckling.

Stadsbyggnadsnämnden uppmanar med anledning av detta att föreskrifterna kompletteras med förtydliganden kring betydelsen av allmänintresse av större vikt och behovet av att kunna genomföra sammanhängande kustskyddsåtgärder som skyddar samlad bebyggelse, sjö- och hamnverksamhet samt samhällsviktiga funktioner och att pågående urban markanvändning kan fortsätta utvecklas. Det är angeläget att minimera de osäkerheter, målkonflikter och långdragna tillståndprocesser som miljöbalken idag genererar i Sveriges bostadsförsörjning och klimatanpassning, framför allt mot stigande havsnivåer. På så sätt kan Sveriges kuststäder bevaras och fortsätta utvecklas på ett hållbart sätt utifrån så väl ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter.

ordförande

[Förnamn Efternamn]

sekreterare

[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]